

MR. BOT VERKLAART IN NEW YORK :

Nieuw-Guinea krijgt zelfbestuur als Australische deel rijp is

*J. A. van Beuge: Niet zeker of
heel Melanesië unie kan vormen*

De Nederlandse staatssecretaris voor Nederlands Nieuw-Guinea, mr. Th. H. Bot, heeft dinsdag in New York verklaard, dat Nederland niet zal aarzelen het Nederlandse deel van Nieuw-Guinea zelfbestuur te geven, als de Verenigde Naties zouden bepalen dat het door Australië beheerde deel van het eiland rijp is voor zelfbestuur.

Mr. Bot, die sprak op een perslunch die door de Nederlandse voorlichtingsdienst in New York was georganiseerd, merkte op dat het Australische deel van Nieuw Guinea wordt gedekt door het Anzus- en het Zoavo-verdrag, terwijl het Nederlandse deel „bloot staat aan elk avontuur, van welke kant ook". Hij geloofde dan ook dat Nederland in plaats van blaam eerder meer morele en politieke steun verdiende en, zonodig, wellicht ook militaire garanties van bepaalde andere landen.

Hij voegde hieraan toe, dat de Papoea's van Nw.-Guinea in het geheel niet op de Indonesiërs gesteld zijn. Deze laatste maken volgens hem alleen maar uit prestige overwegingen aanspraken op het Nederlandse deel van Nieuw-Guinea.

Tenslotte verklaarde de heer Bot nog dat de Nederlandse regering miljoenen dollars voor Nieuw-Guinea uitgeeft, zonder er iets voor terug te krijgen. Wij doen dit, zo zei hij, omdat wij ons moreel verantwoordelijk voor het gebied achten.

Samenwerking

Tijdens een woensdagmiddag in Den Haag gehouden bijeenkomst van het Contactcentrum op Voorlichtingsgebied, heeft de heer J. A. van Beuge, sous-chef Directie Nederlands Nw.-Guinea van het ministerie van binnenlandse zaken, verklaard, dat er niets éclatants te verwachten is van de conferentie die van 3-9 maart tussen hoge Australische en Nederlandse bestuursambtenaren in Hollandia zal worden gehouden. Dat wil, aldus de heer Van Beuge, overigens nog niet zeggen dat er op het gebied van de onderlinge samenwerking geen of slechts schaarse successen worden geboekt. Het tegendeel is het geval.

Die samenwerking heeft er al toe geleid, dat de verbindingen, zowel over zee als door de lucht, van betere kwaliteit en kwantiteit zijn geworden. Hetzelfde geldt trouwens voor telegrafische en radio-telefonische verkeersmogelijkheden.

Als een ander succes vermeldde hij dat op twee middelbare scholen in het Australische gedeelte van Nw.-Guinea de Nederlandse taal facultatief zal worden onderwezen. Er is zelfs al een Nederlandse onderwijzeres voor aangetrokken.

Melanesische Unie

De heer Van Beuge verklaarde voorts wel iets te zien in het idee een Melanesische Unie te vormen, van welke Unie dan ook Nederlands Nieuw-Guinea deel uit zou maken.

Maar in de eerste plaats, zo zei hij, zal men de bevolking van dit rijkdeel over haar eigen toekomst moeten laten beslissen. Overigens is het plan eventueel tot zulk een Unie te komen niet van een Nederlander afkomstig. Het wordt al enige tijd door de Australische advocaat John Kerr gepropageerd. Het staat daarbij nog te bezien of geheel Melanesië tot die Unie zal kunnen behoren. Verscheidene gebieden staan immers in ontwikkeling nog ver bij Nieuw-Guinea achter.

Spreekend over de ontwikkeling — mede als gevolg van de samenwerking met Australië — van Nieuw-Guinea, merkte de heer Van Beuge op, dat goede resultaten zijn bereikt op het gebied van het onderwijs en de volksgezondheid. Zo is bijvoorbeeld de kindersterfte van 35 tot 45 procent teruggedrongen tot 5 tot 7 procent. Daarnaast heeft men evenwel nu al te maken met het (gemeenschappelijke) probleem van relatieve overbevolking. „Ook al, doordat aan de koppensnellerij zo goed als een einde is gemaakt